

Atbildīgais finanšu ministre

Dana Reizniece-Ozola

(vārds, uzvārds)

Datums 18.06.2018.

Autors Finanšu ministrija

Sagatavotājs; Fiskālās politikas departamenta Eiropas Savienības budžeta un finansējuma nodaļas vadītāja Antra Esenberga
Fiskālās politikas departamenta Eiropas Savienības budžeta un finansējuma nodaļas vecākā eksperte Liene Bronka;
Eiropas Savienības Finanšu ministrijas Fiskālās politikas departamenta Starptautisko (ES) lietu ekonomisko un finanšu lietu nodaļas Starptautisko ekonomisko attiecību koordinators speciāliste Santa Šūmane

(amats, vārds, uzvārds)

E-pasta adrese Antra.Esenberga@fm.gov.lv
Liene.Bronka@fm.gov.lv ;
Santa.Sumane@fm.gov.lv

Tālruna numurs 67083869; 67083948; 67083847

Pozīcija Nr.1

Par Eiropas Savienības 2019.gada budžeta projektu

Draft budget of the European Union for the financial year 2019

(ES tiesību akta projekta nosaukums/izskatāmais jautājums (latviešu un angļu valodā))

Stadija Sākotnējā pozīcija

Atsauces uz ES dokumentiem SEC(2018) 250; COM(2018) 280 *final*; COM(2018) 281 *final*;

1. ES tiesību akta projekta/izskatāmā jautājuma īss apraksts

Šī gada 23. maijā Eiropas Komisija (turpmāk – EK) prezentēja Eiropas Savienības (turpmāk – ES) **2019.gada budžeta projektu** (turpmāk – BP), iesniedzot to izskatīšanai abām budžeta lēmējinstancijām - ES Padomei (turpmāk – Padome) un Eiropas Parlamentam (turpmāk – EP). Padomē priekšlikuma izskatīšana tika uzsākta 25.maija Budžeta komitejā. Vienošanās par Padomes pozīciju plānots panākt darba grupas līmenī līdz š.g. 5.jūlijam. Tālāk priekšlikumu virzīs apstiprināšanai 11.jūlija Pastāvīgo pārstāvju komitejā (turpmāk – COREPER II), bet ja vienošanās neizdosies panākt, tad 24.jūlijā tiks sasaukta šobrīd provizoriski iepļānotā Budžeta Ekonomikas un finanšu jautājumu (turpmāk – budžeta ECOFIN) padome. Balstoties uz iepriekšējo gadu pieredzi, Austrijas prezidentūra, lai panāktu vienotu nostāju Padomē, nāks klajā ar kompromisa priekšlikumiem 2019.gada BP, jo tradicionāli dalībvalstis diskusijās neatbalsta EK iesniegto sākotnējo priekšlikumu. Ņemot vērā atšķirīgos dalībvalstu viedokļus, prezidentvalsts publicē vairākus kompromisa priekšlikumus, kurus paredzēts intensīvi skatīt Budžeta komitejā un vienoties līdz minētajam termiņam par Padomes pozīciju. Ierasti dalībvalstis Padomē vienojas par samazinātu nākamā finanšu gada BP salīdzinājumā ar EK sākotnējo priekšlikumu, jo atbalsta tikai pamatotu vajadzību un atbilstošu resursu iekļaušanu budžetā.

Budžeta prioritātes un veidošanas pamatprincipi

2019.gada ES BP ir sestais pēc kārtas pašreizējā Daudz gadu finanšu shēmā (turpmāk – DFS). Lai arī Apvienotā Karaliste (turpmāk – AK) ir paziņojusi par izstāšanos no ES sākot ar 2019.gada 30.martu,

Deklasificēts saskaņā ar FM 07.04.2020.vēstuli Nr.13.7-13/12/1794 (reģ. Nr.SAN-64)

šobrīd ir spēkā AK un ES kopīgais ziņojums¹, no kura izriet AK līdzdalība 2019. un 2020.gada ES vispārējo budžetu veidošanā un ieviešanā. Tā rezultātā AK izstāšanās process no ES nerada ietekmi uz 2019. finanšu gada budžetu. BP ir veidots balstoties uz faktu, ka AK gan pilnā apmērā nodrošina pašu resursu iemaksas nākamā gada ES budžetā, gan saņems finansējumu no tā, līdzīgi kā to ir darījuši atrodoties dalībvalsts statusā.

Budžeta izdevumi, kurus piedāvā EK, saskan ar Ž.K. Junkera EK mandāta prioritātēm un tajos ņemtas vērā Padomes un EP vadlīnijas attiecībā uz 2019.gadu. Budžets nodrošina resursus noturīgas ES ekonomikas veidošanai, kā arī iekšējai un ārējai ES drošībai. BP 2019.gadam tiek turpināta spēkā esošās DFS programmas, kā arī EK rezervē iekļauj finansējumu atsevišķām jaunām iniciatīvām, kuras pagaidām ir apstiprināšanas stadijā. EK plāno, ka attiecīgo iniciatīvu tiesiskais regulējums tiks apstiprināts un 2019.gadā varēs uzsākt šo iniciatīvu ieviešanu.

EK 2019.gada BP ierosina noteikt kopējās saistību apropriācijas (turpmāk – SA) 165 042,1 milj. EUR apmērā un kopējās maksājumu apropriācijas (turpmāk – MA) **148 264,0 milj. EUR** apmērā, kas nozīmē 3,1% pieaugumu saistībās un 2,8% pieaugumu maksājumos attiecībā pret 2018.gadu. Līdz ar šādu apropriāciju līmeņa noteikšanu budžeta rezerve līdz DFS noteiktajiem vispārējiem griestiem veido SA 1 142,1 milj. EUR un MA 19 344,7 milj. EUR. Citiem īpašajiem instrumentiem 2019.gadam ieplānoti šādi apjomi: Ārkārtas palīdzības rezerve – gan SA, gan MA 351,5 milj. EUR apmērā; Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonds – SA 175,7 milj. EUR un MA 10,0 milj. EUR; ES Solidaritātes fonds – SA un MA 50,0 milj. EUR.

1.tabula. BP 2019.gadam
(milj. EUR)

	2018.gada budžets		EK BP 2019.gadam		Atšķirība EK 2019-2018		% atšķirība EK 2019/2018	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA	SA	MA
Kopā	160 046,6	144 261,4	165 042,1	148 264,0	4 995,5	4 002,6	3,1%	2,8%
<i>rezerve</i>	<i>1 344,2</i>	<i>10 982,0</i>	<i>1 142,1</i>	<i>19 344,7</i>				
Citi īpašie instrumenti ²	664,5	517,2	577,2	411,5	-87,3	-105,7	-13,1%	-20,4%
Apropriācijas % no ESNKI	1,02%	0,92%	1,00%	0,90%				

1.KATEGORIJA: „GUDRA UN IEKĻAUJOŠA IZAUGSME”

EK 2019.gada BP 1.kategorijā SA ieplānojusi 79 973,4 milj. EUR (3,1% pieaugums salīdzinājumā ar 2018.gadu) un MA 67 517,9 milj. EUR (1,3% salīdzinājumā ar 2018.gadu).

2.tabula. 1.A apakškategorija „Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai”
(milj. EUR)

Kategorija	2018.gada budžets		EK BP 2019.gadam		Atšķirība EK 2019-2018		% atšķirība EK 2019/2018	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA	SA	MA
Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai	22 001,5	20 097,2	22 860,0	20 467,2	858,5	370,0	3,9%	1,8%

¹ Kopējā ziņojuma 59.punkts, COM(2017) 784 final, 8.12.2017.

² Citi īpašie instrumenti ietver Rezervi palīdzībai ārkārtas gadījumos jeb EAR (ar ikgadējo maksimālo apjomu 300 milj. EUR 2011.gada cenās), Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu jeb EGF (ar ikgadējo maksimālo apjomu 150 milj. EUR 2011.gada cenās) un ES Solidaritātes fondu jeb ESSF (ar ikgadējo maksimālo apjomu 500 milj. EUR 2011.gada cenās).

Ierobežotas pieejamības informācija NAV KLASIFICĒTS

<i>tostarp vispārējā rezerve saistībām</i>	<u>762,5</u>		<u>0,0</u>					
<i>rezerve</i>	<u>0,0</u>		<u>222,0</u>					
Lielie infrastruktūras projekti	1 814,4	1 826,2	1 956,4	2 158,0	142,0	331,8	7,8%	18,2%
Kodoldrošība un ekspluatācijas pārtraukšana	141,1	152,4	143,9	158,1	2,8	2,8	2,0%	3,8%
Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (EFSI)	2 038,3	1 828,0	186,9	1 172,3	-1 851,4	-655,7	-90,8%	-35,9%
CSF Pētniecība un inovācijas	11 568,1	11 216,9	12 535,1	11 311,8	967,0	94,9	8,4%	0,8%
COSME	354,1	253,5	362,2	251,8	8,1	-1,6	2,3%	-0,6%
Erasmus +	2 314,5	2 145,6	2 554,5	2 414,7	240,0	269,1	10,4%	12,5%
Nodarbinātība un sociālā inovācija	131,7	118,5	129,8	118,0	-2,0	-0,5	-1,5%	-0,4%
Muita, Fiscalis, krāpšanas apkarošana	135,0	124,8	135,2	134,2	0,2	9,4	0,1%	7,6%
CEF	2 748,4	1 523,0	3 750,0	1 701,2	1 001,6	178,3	36,4%	11,7%
Enerģētikas projekti ekonomikas atveseļošanai (EERP)	<i>p.m.</i>	210,0	<i>p.m.</i>	61,0		-149,0	0,0%	-71,0%
Eiropas Solidaritātes korpusi (ESC)	42,8	33,2	103,1	88,1	60,4	54,8	141,1%	165,1%
Eiropas Aizsardzības industrijas attīstības programma (EDIDP)			245,0	147,0	245,0	147,0	0,0%	0,0%
Citas darbības un programmas	176,4	152,6	194,2	164,7	17,7	12,2	10,0%	8,0%
Komisijas prerogatīvā esošo aktivitāšu un Komisijai īpaši piešķirto kompetenču finansēšana	128,9	116,9	130,6	116,0	1,7	-1,0	1,3%	-0,8%
Pilotprojekti un sagatavošanas darbības	91,7	77,6	25,0	63,5	-66,7	-14,1	-72,7%	-18,2%
Decentralizētās aģentūras	316,0	318,1	408,0	406,8	92,1	88,7	29,1%	27,9%

EK priekšlikums BP 2019.gadam

EK priekšlikumā 1a.kategorijas kopējais SA apjoms ir noteikts 22 860,0 milj. EUR apmērā, līdz ar ko budžeta rezerve līdz kategorijas saistību griestiem veido 222,0 milj. EUR. Lielākais izdevumu apjoms šajā apakškategorijā tiek plānots pētniecības un inovāciju programmai Apvārsnis2020, kā arī Eiropas Infrastruktūras savienošanas instrumenta (turpmāk – CEF) īstenošanai, kurš paredzēts kopējiem Eiropas infrastruktūras attīstības projektiem enerģētikas, transporta un telekomunikāciju jomā, kā arī EFSI un Erasmus+ programmai. Saskaņā ar EFSI ieviešanas tempiem tiek prognozēts, ka 2019.gadā garantija, kura jānodrošina priekš EFSI vispārējā budžetā būs jau sasniegusi 80% nodrošinājumu, tādēļ iekļauts salīdzinoši mazāks apropriāciju apjoms. 2019.gada budžetā 1a.apakškategorijā EK plāno resursus arī Eiropas Solidaritātes korpusiem³ un Eiropas Aizsardzības industrijas attīstības programmai (EDIDP), kuru regulējums joprojām nav apstiprināts, tomēr EK paredz, ka tas notiks 2018.gada laikā, tādēļ atbilstošus resursus iezīmē nākamā finansiālā gada budžetā.

³ COM(2016) 942 *final*, Eiropas Solidaritātes korpusi ir jauna iniciatīva, kura tika akcentēta *State of the Union* Eiropas Komisijas 2017.gada darba programmā, kā arī 2017.gada martā notikušajās valstu un valdību vadītāju diskusijās Romas līguma gadadienas svinībās, kur tika uzsvērts, ka ir nepieciešams investēt jaunajos un solidarizēt jauniešu un organizāciju spējas piedalīties aktivitātēs un pieredzēt un sniegt palīdzību dažādās sociālās krīzes situācijās. Lai arī iniciatīva ir politisks uzstādījums un tai resursi tika plānoti gan 2018.gada ES budžetā, gan tiek ierosināti 2019.gada budžetā, joprojām nav apstiprināts programmas tiesiskais regulējums, kur programmas finansēšanas jautājumi joprojām ir atvērti. Līdz ar to 2018.gada ES vispārējā budžetā iekļautās apropriācijas ESC tika atceltas atpakaļ programmām, no kurām tika veikta pārdale par labu ESC.

3.tabula. 1.B apakškatēgorija „Ekonomiskā, teritoriālā un sociālā kohēzija”
(milj. EUR)

Kategorija	2018.gada budžets		EK BP 2019.gadam		Atšķirība EK 2019-2018		% atšķirība EK 2019/2018	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA	SA	MA
Ekonomiskā, teritoriālā un sociālā kohēzija	55 532,2	46 527,3	57 113,4	47 050,8	1 581,2	523,5	2,8%	1,1%
<i>tostarp elastības instrumenti</i>	<i>0,0</i>		<i>38,1</i>					
<i>tostarp Vispārējā rezerve saistībām</i>	<i>351,2</i>		<i>233,3</i>					
<i>rezerve</i>	<i>0,0</i>		<i>0,0</i>					
Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai	50 798,0	43 447,4	52 357,5	43 736,6	1 559,5	289,2	3,1%	0,7%
-Konverģences mērķis (mazāk attīstītie reģioni)	27 012,3	23 387,6	27 875,2	24 042,3	863,0	654,7	3,2%	2,8%
-Pārejas reģioni	5 738,6	4 040,5	5 848,7	4 370,1	110,1	329,6	1,9%	8,2%
-Konkurētspēja (vairāk attīstītie reģioni)	8 426,8	7 394,1	8 648,9	7 441,5	222,1	47,4	2,6%	0,6%
-Attālinātie un mazapdzīvotie reģioni	226,5	169,0	231,0	176,4	4,5	7,4	2,0%	4,4%
-Kohēzijas fonds	9 393,8	8 456,3	9 753,6	7 706,3	359,8	-750,0	3,8%	-8,9%
Kohēzijas fonda pārvedums uz Eiropas Savienojuma instrumentu	1 655,1	625,8	1 700,4	851,6	45,3	225,8	2,7%	36,1%
Eiropas teritoriālā sadarbība	1 934,3	1 234,7	1 973,0	1 190,6	38,7	-44,1	2,0%	-3,6%
Tehniskā palīdzība un jauninājumi	230,3	199,6	281,4	229,9	51,2	30,3	22,2%	15,2%
Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva	350,0	600,0	233,3	631,5	-116,7	31,5	-33,3%	5,3%
Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām	556,9	401,4	567,8	401,2	10,9	-0,2	2,0%	0,0%
Pilotprojekti un sagatavošanās darbības	7,7	18,5	p.m.	9,4	-7,7	-9,1	-100,0%	-49,4%

EK priekšlikums BP 2019.gadam

Līdz ar EK BP 1b.apakškatēgorijā piedāvāto kopējo SA apjomu neveidojas budžeta rezerve. Turklāt visu programmu vajadzību segšanai 38,1 milj. EUR apmērā tiek mobilizēts elastības instruments⁴.

⁴ Elastības instruments ir ārpusbudžeta instruments, kuru izmanto, lai finansētu skaidri noteiktus izdevumus, ko nav iespējams finansēt, nepārsniedzot daudzgadu finanšu shēmas vienai vai vairākām izdevumu kategorijām noteiktos maksimālos apjomus. Elastības instrumenta maksimālais ga da apjoms ir 600 milj. EUR ga dā 2011.gada cenās. Sākot ar 2017.gadu elastības instrumenta ikga dējam apjomam jāpievieno ESSF un EGF iepriekšējā ga dā neizmanto tās summas, kā arī paša elastības instrumenta iepriekšējā ga dā neizmanto tās summas. Tā rezultātā konkrētajā finanšu ga dā elastības instrumentā pieejamais līdzekļu apjoms var būt lielāks. (DFS regula Nr. 2017/1123 ar kuru groza regulu Nr. 1311/2013 5.punkts).

kuru izmanto Strukturālo reformu atbalsta programmas pagarināšanai, un 233,3 milj. EUR apmērā tiek mobilizēta vispārējā rezerve saistībām⁵, kuru izmanto Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas (turpmāk - JNI) finansēšanai. Sakarā ar to, ka plānošanas perioda sākumā struktūrfondu ieviešana kavējās dēļ novēlota tiesiskā regulējuma apstiprināšanas, bet jau noteiktu laiku regulējums ir operacionāls un dalībvalstu prognozes aizvien uzlabojas, un programmu ieviešanas temps pakāpeniski pieaug, sagaidāma regulāra maksājumu pieteikumu iesniegšana. Līdz ar to salīdzinoši nedaudz pret 2018.gadu pieaug arī provizoriskais MA apjoms budžetā šai apakškategorijai.

ES budžeta 1b apakškategorija ietver finansējumu Eiropas Reģionālās attīstības fondam (turpmāk - ERDF), Eiropas Sociālajam fondam (turpmāk - ESF) ieskaitot JNI, Kohēzijas fondam (turpmāk - KF) un Eiropas Atbalsta fondam vistrūcīgākajām personām (FEAD).

2.KATEGORIJA „ILGTSPĒJĪGA IZAUGSME: DABAS RESURSI”

4.tabula. 2.kategorija “Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi” (milj. EUR)

Kategorija	2018.gada budžets		EK BP 2019.gadam		Atšķirība EK 2019-2018		% atšķirība EK 2019/2018	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA	SA	MA
Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi	59 285,3	56 083,8	59 999,1	57 790,4	713,8	1 706,6	1,2%	3,0%
<i>rezerve</i>	<i>981,7</i>		<i>344,9</i>					
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)	43 234,5	43 188,7	43 613,4	43 537,9	378,9	349,2	0,9%	0,8%
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)	14 381,0	11 852,2	14 687,3	13 131,0	306,2	1 278,8	2,1%	10,8%
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF)	933,4	514,5	942,1	570,7	8,7	56,2	0,9%	10,9%
Ilgtspējīgas zivsaimniecības nolīgumi un ieguldījumi Reģionālās Zvejas pārvaldības organizācijās	141,1	131,6	140,9	135,0	-0,2	3,4	-0,1%	2,6%
Life	522,8	316,1	554,1	341,6	31,3	25,5	6,0%	8,1%
Komisijas prerogatīvā esošo aktivitāšu un Komisijai īpaši piešķirto kompetenču finansēšana	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>		
Citas darbības un pasākumi	<i>p.m.</i>	6,0	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>		-6,0	0,0%	-100%
Pilotprojekti un sagatavošanās darbības	15,6	17,7	<i>p.m.</i>	12,9	-15,6	-4,9	-100,0%	-27,4%
Decentralizētās aģentūras	56,9	56,9	61,3	61,3	4,4	4,4	7,7%	7,7%

EK priekšlikums BP 2019.gadam

Ņemot vērā EK ieplānoto SA kopapjomu, rezerve līdz kategorijas maksimālajiem griestiem veido 344,9 milj. EUR. SA pieaugums skaidrojams ar iezīmēto ieņēmumu samazināšanos (iezīmētie ieņēmumi ir paredzēti priekš ELGF un spēj daļēji segt ELGF specifiskās vajadzības, bet tie rodas atbilstības un grāmatvedības pārbaūžu, kā arī pārkāpumu sodīšanas rezultātā). Finansējums

⁵ Vispārējā rezerve saistībām (*Global margin for commitments – GMC*) veidojas no rezervēm, kuras ir atstātas pieejamas līdz DFS noteiktajam maksimālajam apjomam saistību apropriācijās laika posmā no 2014.-2017.g. Tā ir jādara pieejama pārsniedzot DFS noteiktos maksimālos apjomus 2016.-2020.gadam politikas mērķiem, kas saistīti ar izaugsmi un nodarbinātību, īpaši jaunatnes nodarbinātību, migrāciju un drošību.

tiešmaksājumiem⁶ tiek palielināts par 312,9 milj. EUR salīdzinājumā ar 2018.gadu. Kā arī, lai nodrošinātu resursus krīzes situācijām lauksaimniecības sektorā, 468,7 milj. EUR apmērā tiek iepļānota krīzes rezerve.

Finansējums tirgus atbalsta pasākumiem kopumā ir augstāks nekā 2018.gadā, tomēr 2019.gadā vairs netiks turpināti atsevišķi atbalsta pasākumi augļu un dārzeņu sektorā, kurā produkti cietuši saistībā ar Krievijas importa aizliegumu precēm no ES. Tāpat atbalsta pasākumi tiks turpināti vājpiena pulvera realizācijā, kuram sarežģīti rast vietu tirgū. Aktuālākā situācija lauksaimniecības tirgū tiks atjaunota un iekļauta rudens BP grozījumu vēstulē, kurā tiks atjaunotas lauksaimniecības ieņēmumu un izdevumu prognozes un līdz ar to iepļānots atbilstošs finansējums 2.izdevumu kategorijā.

Ar klimata pārmaiņām saistītās aktivitātes tiks nodrošinātas *Life* programmas ietvaros un pasākumi pamatā skars klimata pārmaiņu mazināšanu, pielāgošanos klimata pārmaiņām, kā arī klimata pārvaldību un informācijas apriti. Globālais klimata mērķis ES vispārējā budžeta kontekstā ir sasniegt vismaz 20% novirzīšanu no ES budžeta klimata pasākumiem. Tas tiek realizēts horizontāli no vairākām politikām un attiecīgi izdevumi šim mērķim tiek paredzēti dažādās izdevumu kategorijās.

3.KATEGORIJA „DROŠĪBA UN PILSONĪBA”

5.tabula. 3.kategorija “Drošība un pilsonība”

(milj. EUR)

Kategorija	2018.gada budžets		EK BP 2019.gadam		Atšķirība EK 2019-2018		% atšķirība EK 2019/2018	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA	SA	MA
Drošība un pilsoniskums	3 493,2	2 980,7	3 728,5	3 486,4	235,3	505,7	6,7%	17,0%
<i>tostarp Elastības instruments</i>	<i>837,2</i>		<i>927,5</i>					
rezerve	0,0		0,0					
Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	719,2	594,4	1 120,8	952,6	401,7	358,2	55,9%	60,3%
Iekšējais drošības fonds	720,0	481,2	528,5	663,7	-191,5	182,5	-26,6%	37,9%
IT sistēmas	26,3	13,2	0,1	p.m.	-26,2	-13,2	-99,6%	100,0%
Taisnīgums	47,1	35,9	44,6	38,1	-2,5	2,3	-5,4%	6,3%
Tiesības, vienlīdzība un pilsonība	63,4	46,6	65,7	58,0	2,3	11,4	3,7%	24,4%
Savienības civilās aizsardzības mehānisms	33,2	34,3	149,6	81,7	116,3	47,4	349,8%	138,3%
Eiropa pilsoņiem	27,6	28,6	28,7	29,2	1,1	0,6	4,1%	2,1%
Ēdināšana un barošana	280,2	248,4	297,7	245,8	17,5	-2,6	6,3%	-1,0%
Veselība	66,4	55,9	68,3	61,3	1,9	5,3	2,9%	9,6%
Patērētājs	28,0	23,1	29,3	23,6	1,3	0,5	4,6%	2,2%
Radošā Eiropa	230,4	180,7	241,8	194,8	11,5	14,1	5,0%	7,8%
Instrumenti ārkārtas atbalsta sniegšanai Savienības ietvaros	200,0	220,6	0,3	69,5	-199,8	-151,0	-99,9%	-68,5%
Citas darbības un programmas								
Darbības, kas finansētas pēc Komisijas prerogatīvām un īpašajām kompetencēm	98,8	91,7	102,8	99,9	4,0	8,2	4,1%	8,9%
Pilotprojekti un sagatavošanās darbības	12,7	17,9	p.m.	10,7	-12,7	-7,2	-	-40,2%
Decentralizētās aģentūras	940,1	908,3	1 050,4	957,5	110,3	49,2	11,7%	5,4%

⁶ Valstis, kuras kopš 2004.g. pievienojušās ES, tajā skaitā Latvija, saņem tiešmaksājumus vienotā platībmaksājuma shēmas ietvaros (*single area payment scheme*), kur tiešais maksājums balstās uz fiksētu summu par hektāru un tā ir vienāda visiem lauksaimniekiem dalībvalsts ietvaros.

EK priekšlikums BP 2019.gadam

Līdz ar ierosināto SA kopapjomu rezerves šajā kategorijā neveidojas. Vienlaicīgi jānorāda, ka darbības apropriācijas ir ielānotas maksimālā, līdz DFS pieļaujamajiem griestiem apmērā, bet virs griestiem tiek izmantots arī īpašais Elastības instruments 927,5 milj. EUR apmērā⁷ migrācijas iekšējo seku risināšanai un ES iekšējai drošībai. Kopumā no visiem kategorijā ielānotajiem izdevumiem absolūtais vairākums resursu, tiek novirzīti migrācijas krīzes risināšanai, bēgļu plūsmas mazināšanai un drošības jautājumiem (t.sk. radikalizācijas, vardarbības un terorisma draudu novēršanai). 2019.gadā plānojas straujāka dalītās pārvaldības fondu ieviešana, kas iepriekšējos gados bija aizkavējusies, savlaicīgi neapstiprinātā tiesiskā regulējuma dēļ.

4.KATEGORIJA „GLOBĀLĀ EIROPA”**6.tabula. 4.kategorija “Globālā Eiropa”**

(milj. EUR)

Kategorija	2018.gada budžets		EK BP 2019.gadam		Atšķirība EK 2019-2018		% atšķirība EK 2019/2018	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA	SA	MA
Globālā Eiropa	10 068,8	8 906,1	11 384,2	9 508,4	1 315,3	602,3	13,1%	6,8%
<i>tostarp Vispārējā rezerve saistībām</i>	<i>243,8</i>		<i>1 116,2</i>					
<i>rezerve</i>	<i>0,0</i>		<i>0,0</i>					
IPA II (Pirmspievienošanās palīdzības instrumenti)	2 148,8	1 451,6	2 562,1	1 797,5	413,3	345,9	19,2%	23,8%
ENI (Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenti)	2 366,6	2 278,0	2 580,2	2 060,3	213,5	-217,7	9,0%	-9,6%
DCI (Attīstības sadarbības finanšu instrumenti)	2 976,0	2 734,5	3 158,3	2 796,3	182,3	61,8	6,1%	2,3%
PI (Partnerības instrumenti sadarbībai ar trešajām valstīm)	140,2	100,7	154,0	99,6	13,8	-1,1	9,9%	-1,1%
EIDHR (Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumenti)	192,8	169,3	196,7	159,3	3,9	-10,0	2,0%	-5,9%
IcSP (Instrumenti stabilitātes un miera nodrošināšanai)	370,0	325,3	376,7	321,3	6,7	-4,0	1,8%	-1,2%
Humānā palīdzība	1 085,4	1 095,0	1 651,8	1 603,0	566,4	508,1	52,2%	46,4%
CFSP (Kopējā ārējā un drošības politika)	328,0	292,0	334,9	305,5	6,8	13,5	2,1%	4,6%
INSC (Instrumenti sadarbībai kodoldrošības jomā)	33,0	45,5	33,6	41,5	0,7	-4,0	2,0%	-8,8%
MFA (Makrofinansālā palīdzība)	42,1	42,1	42,0	42,0	-0,1	-0,1	-0,2%	-0,2%
Garantiju fonds ārējām darbībām	137,8	137,8	48,2	48,2	-89,6	-89,6	-65,0%	-65,0%

⁷ Šī summa veidojas ņemot vērā DFS vidusposma pārskatā Ela stības instrumentam piešķirto papildus elastību. Elastības instrumentam ir pa lielāts ga da maksimālais apjoms, kurš veido 600 milj. EUR 2011.gada cenās, tāpat atļauts pānest iepriekšējā ga dā neizmantotās summas no paša elastības instrumenta (par 2018.gadu prognozējamā neizmantotā summa veido 520 milj. EUR). No visa pieejamā apjoma 2019.gadam EK ierosina mobilizēt 965,6 milj. EUR.

Savienības civilās aizsardzības mehānisms	16,1	15,5	23,5	20,7	7,4	5,2	46,1%	33,6%
EUAV (ES brīvprātīgo palīdzības iniciatīva)	20,3	16,9	19,5	16,1	-0,8	-0,8	-3,9%	-4,9%
EFSD (Eiropas Fonds Ilgtspējīgai attīstībai)	25,0	25,0	25,0	25,0				
Citas darbības un programmas	83,5	74,9	81,6	73,0	-1,8	-1,9	-2,2%	-2,6%
Darbības, kas finansētas pēc Komisijas prerogatīvām un īpašajām kompetencēm	74,4	67,6	75,5	73,7	1,1	6,1	1,5%	9,1%
Pilotprojekti un sagatavošanās darbības	8,9	14,4	p.m.	4,9	-8,9	-9,4	-	-65,6%
Decentralizētās aģentūras	20,1	20,1	20,5	20,5	0,4	0,4	2,2%	2,2%

EK priekšlikums BP 2019.gadam

Līdzīgi kā šogad arī 2019.gadam uz BP ierosināšanas brīdi šajā kategorijā saistības tiek apstiprinātas sasniedzot gada maksimālo apjomu un tādējādi neveidojot budžeta rezervi šajā kategorijā. Vajadzību noseigšanai 1 162,2 milj. EUR apmērā tiek izmantots ārpusbudžeta instruments - vispārējā rezerve saistībām. Finanšu resursi trīs lielākajiem instrumentiem – IPA II, ENI un DCI – veido 73% no visiem izdevumiem šajā kategorijā. Daudzi no instrumentiem sniegs ieguldījumu arī migrācijas krīzes ārējo aspektu, kā arī tās cēloņu risināšanā.

5.KATEGORIJA „ADMINISTRĀCIJA”

5.izdevumu kategorijā tiek plānoti administrācijas izdevumi ES iestādēm, ES iestāžu darbinieku pensijām un Eiropas skolām, kas paredzētas ES iestāžu darbinieku bērniem. 2019.gadā visas ES iestādes teorētiski būs izpildījušas 5% darbinieku skaita samazinājuma mērķi⁸. Tomēr līdz ar jaunu funkciju piešķiršanu iestādes automātiski ierosina arī papildus štata vietas, neizskatot optimizācijas iespējas darbinieku sarakstos.

7.tabula. 5.kategorija “Administrācija”

(milj. EUR)

Kategorija	2018.gada budžets	EK BP 2019.gadam	Atšķirība EK 2019-2018	% atšķirība EK 2019/2018
5.Administrācija	9 665,5	9 956,9	291,4	3,0%
<i>tostarp saskaņā ar Neparedzēto izdevumu rezerves kompensēšanu</i>	<i>-318,0</i>	<i>-253,9</i>		
<i>rezerve</i>	<i>362,5</i>	<i>575,2</i>		
<i>Pensijas</i>	<i>1 892,8</i>	<i>2 009,5</i>	<i>116,7</i>	<i>6,2%</i>
<i>Eiropas skolas</i>	<i>192,8</i>	<i>192,1</i>	<i>-0,7</i>	<i>-0,4%</i>
<i>EK</i>	<i>3 565,5</i>	<i>3 637,2</i>	<i>71,7</i>	<i>2,0%</i>
<i>Eiropas Parlaments</i>	<i>1 950,2</i>	<i>1 998,5</i>	<i>48,3</i>	<i>2,5%</i>
<i>Eiropadome un Padome</i>	<i>572,9</i>	<i>583,0</i>	<i>10,1</i>	<i>1,8%</i>

⁸ Saskaņā ar starpinstitūciju (EK, Padome, EP) vienošanos visās ES iestādēs, strukturās un aģentūrās piecu gadu laikā no 2013.-2017.gadam bija pakāpeniski jāsamazina darbinieku skaits par 5% (Iestāžu nolīguma 27.punkts).

ES Tiesa	410,0	430,0	20,0	4,9%
Eiropas Revīzijas palāta	146,0	147,3	1,2	0,8%
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	135,6	138,8	3,1	2,3%
Reģionu komiteja	96,1	98,9	2,8	2,9%
Eiropas Ombuds	10,6	11,3	0,7	6,4%
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	14,4	16,8	2,3	16,0%
Eiropas Ārējās darbības dienests	678,5	693,7	15,2	2,2%

EK priekšlikums BP 2019.gadam

Lielākie budžeta izdevumi šajā kategorijā plānoti EK, EP un pensijām. 2019.gadā visām ES iestādēm ir plānots budžeta izdevumu pieaugums, kas svārstās robežās no +0,8% Eiropas Revīzijas palātai līdz +16,0% Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājam. Šajā palielinājumā iestādes ir ņēmušas vērā vajadzības saistībā ar EK prognozēto algu indeksāciju. Lai kompensētu 2017.gadā 3.izdevumu kategorijas vajadzībām izmantoto neparedzēto izdevumu rezervi (*Contingency Margin*), 2019.gadā ir veikts 5.izdevumu kategorijas rezerves samazinājums par -253,9 milj. EUR. Rezultātā budžeta rezerve līdz maksimālajiem ikgadējiem griestiem 2019.gadā veido 575,2 milj. EUR SA. EK ir apstiprinājusi Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) iesniegto izdevumu tāmi 2019.gadam bez izmaiņām, tajā skaitā nepieciešamos resursus Stratēģiskās komunikācijas jomai.

Balsošanas kārtība. ES tiesību akta izdošanas/jautājuma izskatīšanas juridiskais pamatojums

Līgums par Eiropas Savienības darbību 314.pants/ kvalificēts balsu vairākums.

2. Situācija Latvijā

2019.gadā Latvija turpinās dalību dažādās ES programmās.

Lielāko daļu no ES finansējuma Latvija turpinās saņemt Kohēzijas politikas (1b apakškategorija „Kohēzija izaugsmei un nodarbinātībai”) un Kopējās lauksaimniecības politikas (turpmāk – KLP) (2.apakškategorija „Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi”) ietvaros.

1.a apakškategorija „Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai”

Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (CEF) ietvaros *Transporta sektoram* paredzētais budžets 2014.-2020.gada plānošanas periodam ir 24,05 mljrd. EUR apmērā.

2014.gadā izsludinātajā CEF Transporta projektu konkursā finansējums tika piešķirts 4 Latvijas sadarbības projektiem – Rail Baltica projekts, H2Node projekts (ūdeņraža uzpildes staciju tīklu attīstība), BOREALIS (Brīvo maršrutu gaisa telpas projekts) un FAMOS Freja (hidrogrāfiskās izpētes projekts par Baltijas jūras maģistrālēm).

2015.gada izsludinātajā CEF Transporta projektu konkursā finansējums tika piešķirts 4 Latvijas sadarbības projektiem - Rail Baltica (2.kārta), hidrogrāfiskās izpētes projekts FAMOS Odin (2.kārta), Brīvo maršrutu gaisa telpas projekts BOREALIS (2.kārta) un gaisa satiksmes vadības informācijas sistēmas platformas izveides projekts A-CDM Riga.

2017.gada 6.jūlijā EK CEF Transporta koordinācijas komitejas sēdē tika apstiprināti 2016.gadā izsludinātā CEF Transporta projektu konkursa uzsaukuma rezultāti. Uzsaukuma ietvaros tika apstiprināti 2 projektu pieteikumi, kas paredz darbības Latvijas teritorijā: Rail Baltica projekta 3.kārta un Brīvo maršrutu gaisa telpas projekts (- SESAR Deployment Programme Implementation 2016 - Cluster 1: General).

2017.gada 12.decembrī EK CEF Transporta koordinācijas komitejas sēdē tika apstiprināti 2017.gada 8.februārī izsludinātā projektu iesniegumu uzsaukuma “2017 CEF Blending Call” rezultāti. Kopā uzsaukuma ietvaros tika apstiprināti 39 projektu iesniegumi, tostarp projekta iesniegums "MEGA-E:

Metropolitan Greater Areas - Electric", kura ietvaros paredzēts uzstādīt lieljaudas uzlādes stacijas TEN-T tīkla valstīs, tai skaitā arī Latvijā. Projekta koordinators funkcijas pilda Nīderlandes uzņēmums Allego.

2018.gada 12.aprīlī noslēdzās projektu pieteikumu iesniegšanas termiņš 2017.gada 8.oktobrī izsludinātajā projektu iesniegumu uzsaukumā "2017 CEF Blending Call". Projektu pieteikumu uzsaukumā tika iesniegti 2 projektu iesniegumi, kas paredz darbību īstenošanu Latvijas teritorijā. EK lēmums par projektu pieteikumu uzsaukuma rezultātiem un finansējuma piešķiršanu tiek plānots 2018.gada septembrī.

Enerģētikas sektoram paredzētais budžets laika posmam no 2014.gada līdz 2020.gadam CEF ietvaros veido 5,35 mljrd. EUR.

Šobrīd Latvijai īpaši būtiska ir šādu projektu īstenošana, kuriem EK apstiprinājusi CEF līdzfinansējumu: (1) Igaunijas-Latvijas 3.starpsavienojums, kuram piešķirtais līdzfinansējums ir 112,3 milj. EUR (izbūvei), (2) Iekšējā elektrolīnija starp Ventspili, Tumi un Imantu (Kurzemes loks), kuram piešķirtais līdzfinansējums ir 55,08 milj. EUR (izbūvei), (3) Iekšējā pārvades līnija Rīgas TEC 2-Rīgas HES, kuram piešķirtais līdzfinansējums ir 9,9 milj. EUR, (4) Polijas – Lietuvas gāzes starpsavienojums (GIPL), kuram piešķirtais līdzfinansējums 10,59 milj. EUR (izpētei) un 295,38 milj. EUR (izbūvei), (5) Gāzes starpsavienojums starp Igauniju un Somiju (*Balticconnector*), kuram piešķirtais līdzfinansējums ir 187,5 milj. EUR (izbūvei).

2019.gadā (un arī turpmāk līdz 2020.gadam) CEF līdzfinansējuma saņemšanai ir iespējams iesniegt arī citus Latvijas enerģētikas un digitālās infrastruktūras projektus, tostarp projektus, kas attieksies uz Baltijas valstu elektroenerģijas tīklu sinhronizāciju Eiropas tīklos. 2018.gada otrajā pusē kā Latvija tā arī pārējās Baltijas valstīs plāno iesniegt pieteikumu CEF līdzfinansējuma saņemšanai projektiem, kuru realizācija ir nepieciešama neatkarīgi no izvēlēta sinhronizācijas scenārija. Latvijas gadījumā, CEF līdzfinansējuma pieteikums tiek veidots par šādiem projektiem, kuru kopējās investīcijas tiek lēstas apmēram 63 milj. EUR apmērā:

- ✓ 330 kV EPL Valmiera (LV) - Tartu (EE) rekonstrukcija Latvijas teritorijā
- ✓ 330 kV EPL Valmiera (LV) - Tsirguliina (EE) rekonstrukcija Latvijas teritorijā
- ✓ Spriegums kontroles iekārta (SVC), attalināta kontroles sistēma (WAMS), jaudas uzskaites sistēma (PMU), sistēmas stabilizatori elektrostacijās (PSS), u.c.
- ✓ Tīkla attīstības izpētes (ENTSO-E sinhronizācijas pieteikuma izpildes ietvaros)Automatiskā ģenerācijas kontroles sistēma (AGC) un frekvences kontroles sistēma

EK, izmantojot deleģēto aktu procedūru, 2015.gada nogalē ir pieņēmusi otro ES kopīgu interešu projektu sarakstu, kurā ietverti 195 projekti – elektroenerģijas un gāzes pārvades, uzglabāšanas un sašķidrinātās dabasgāzes (turpmāk – SDG) projekti, kā arī projekti viedo tīklu un naftas jomā. Paredzams, ka galvenās Latvijas prioritātes būs stiprināt elektroenerģijas savienojumus ar ES energosistēmām, kā arī veicināt konkurētspējīgus dabasgāzes alternatīvos avotus.

Telekomunikācijas nozarei paredzētais budžets laika posmam no 2014. gada līdz 2020. gadam CEF ietvaros veido 1,14 mljrd. EUR.

2017. gadā izsludinātajā CEF Telekomunikāciju projektu konkursā finansējums 2,63 milj. EUR apmērā (t.sk. ES budžets 1,97 milj. EUR un valsts budžets 0,66 milj. EUR) piešķirts Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras projektam "*LatEESSP*". 2019.gadam plānotais finansējums projekta īstenošanai ir 1,35 milj. EUR (pilnā apmērā tiks priekšfinansēts no valsts budžeta un EK avansa maksājuma, kas saņemts 2018. gadā).

2018. gada izsludinātajā CEF Telekomunikāciju projektu konkursā Latvijas Interneta asociācija sadarbībā ar Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju iesniedza projekta "*Latvijas Drošāka interneta centrs*" pieteikumu ar kopējo finansējumu 0,20 milj. EUR (t.sk. ES budžets 0,10 milj. EUR un valsts budžets 0,10 milj. EUR). Projekta apstiprināšanas gadījumā (indikatīvi 2018. gada beigās)

2019. gadā plānotais finansējums projekta īstenošanai ir 0,10 milj. EUR (t.sk. ES budžets 0,06 milj. EUR un valsts budžets 0,04 milj. EUR).

Latvija piedalījās COSME programmas ietvaros rīkotajā uzsaukumā “*COSME Enterprise Europe Network 2015/2020*” ar nolūku piesaistīt finansējumu Eiropas Biznesa atbalsta tīkla Latvijā (EEN Latvia) darbības nodrošināšanai. Rezultātā tika noslēgts ietvara līgums “*Framework Partnership Agreement: Integrated Services in Support of Business and Innovation in Latvia provided by EEN-LV Consortium*”, kas paredz projekta aktivitātes Latvijā no 2015.-2020.gadam. Ietvara līguma ietvaros 2017.gada sākumā tika noslēgti līgumi “*Specific Agreement – 739690 – InnoSME-LV-2017-2018*” un “*Specific Grant Agreement 737683 – EEN-LV-2*” par EEN aktivitāšu īstenošanu 2017.-2018.gadā.

Šajā finanšu plānošanas periodā (2014.-2020.) paredzēts noslēgt vēl divus granta līgumus COSME programmas ietvaros EEN projekta īstenošanai 2019.gadā un 2020.-2021.gados, kā arī aktīvi darboties jaunā perioda EEN projekta pieteikuma izstrādē un realizācijā.

EEN funkciju īstenošanai 2019.gadā LIAA kā projekta koordinators gatavo projekta pieteikumus, kas COSME programmas uzsaukumā iesniedzams līdz 2018.gada 5.jūnijam. Konkursa rezultāti provizoriski būs pieejami 2018.gada septembra beigās, tostarp sekmīga projekta rezultātā līguma slēgšana ar EK paredzama 2018.gada nogalē.

Plānotais budžets kopā 2019.gadā – 531, 6 tūkst. EUR (tai skaitā 264,9 tūkst. EUR ES budžeta un 284,6 tūkst. EUR valsts budžeta līdzfinansējums).

Izglītības, mācību, jaunatnes un sporta jomā jau piekto gadu Latvija turpinās piedalīties “Erasmus+” programmas īstenošanā Latvijai paredzētais ES budžeta piešķirums projektiem jaunatnes jomā ir 3,2 milj. EUR, bet izglītības un mācību jomā 18,5 milj. EUR. Budžeta palielinājums Erasmus+ programmai ir sadalīts vienlīdzīgi gan starp sektoriem, gan starp mobilitātes un stratēģisko partnerību aktivitātēm. Latvijas institūcijas būs ieguvējas, īstenojot kvalitatīvas mācību mobilitātes, sadarbības projektus inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņu, atbalsta projektus politikas reformām, kā arī pasākumus sporta jomā. Papildus finansējums “Erasmus+” apakšprogrammās, kurās ir augsta iesniedzēju aktivitāte, atrisinās pašreizējo situāciju, kad kvalitatīvos projektu iesniegumos pieprasītais finansējums ir lielāks, nekā iespējams apstiprināt piešķirtā finansējuma ietvaros.

Tāpat Latvija 2019.gadā turpinās piedalīties pētniecības un inovāciju programmā “Apvārsnis 2020”. Kopumā ar Latvijas pārstāvju līdzdalību no 2014.gada līdz 2018.gada 9.janvārim programmā “Apvārsnis 2020” ir iesniegti 1453 projektu pieteikumi, no kuriem virs sliekšņa novērtējumu saņēmuši vairāk kā 573 projekti, bet finansējums piešķirts un līgums ar EK par īstenošanu šobrīd noslēgts par 188 projektu īstenošanu par kopējo summu 46,6 milj. EUR. Projektu pieteikumu skaits programmas “Apvārsnis 2020” četros gados, salīdzinājumā ar Septīto pamatprogrammu, ir audzis, sasniedzot 0,36% no visiem 28 dalībvalstu pieteikumiem “Apvārsnis 2020” projektu konkursos. Latvija, apsteidzot Maltu, Lietuvu un Horvātiju, pakāpusies uz 26.vietu dalībvalstu sarakstā, kas veidots, vadoties pēc projektos piesaistītā finanšu apjoma. Iesniegtais projektu pieteikumu skaits norāda uz arvien lielāku Latvijas institūciju aktivitāti projektu iesniegumu sagatavošanā. Diemžēl, līdz ar ļoti augsto vispārējo dalības aktivitāti programmas “Apvārsnis 2020” konkursos, zemāka ir projektu pieteikumu sekmība. Latvijas dalībnieku pieteikto projektu sekmības rādītājs šobrīd ir 12,94%, kas gan ir nedaudz augstāks par vidējo projektu pieteikumu sekmību visā programmā “Apvārsnis 2020”, bet zemāks nekā Septītajā pamatprogrammā, kad tas sasniedza 21,3%. Tādēļ papildus finansējums programmas “Apvārsnis 2020” konkursiem 2019.gadā varētu būt viens no risinājumiem, lai uzlabotu situāciju ar virssliekšņa novērtējumu guvušo projektu finansēšanu.

1.b apakškategorija „Kohēzija izaugsmei un nodarbinātībai”

Salīdzinot ar 2017.gada vidu, Finanšu ministrijas atjaunotās ES fondu⁹ prognozes maksājumu pieteikumiem EK liecina par 135,0 milj. EUR samazinājumu 2018.gadā, tajā pašā laikā saglabājot budžeta izdevumus iepriekš prognozētajā līmenī – 600,0 milj. EUR. Attiecīgi ietekmēti 2019.gadā

⁹ Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds (ESF), Kohēzijas fonds (KF) un Jauniešu nodarbinātības iniciatīva

plānotie ieņēmumi – EK starpposma atmaksas plānotas 483,1 milj. EUR apmērā (ESF un JN1 – 66,4 milj. EUR, ERAF – 281,9 milj. EUR, KF – 134,8 milj. EUR). Vienlaikus avansa maksājumus 2019. gadā atbilstoši ES fondu atbalsta regulējumam plānots saņemt 47,5 milj. EUR (ESF un JN1 - 6,9 milj. EUR, ERAF – 26,0 milj. EUR, KF 14,6 milj. EUR).

Savukārt 2007.-2013. gada plānošanas perioda ietvaros 2017. gadā EK iesniegts noslēguma maksājuma pieteikums. Ņemot vērā EK procedūras un līdzšinējo pieredzi, noslēguma maksājums no EK par 2007.-2013. gada plānošanas perioda projektu ieviešanu prognozēts 2018. gadā – atlikušie 197 milj. EUR no kopējām 4,5 mljrd. investīcijām, kas pieejamas Latvijai.

2. kategorijas „Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi”

- *Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda* (ELGF) ietvaros finansējums valsts budžetā tiešajiem maksājumiem un lauksaimniecības tirgus pasākumiem 2019. gadam šobrīd tiek plānots aptuveni 298 milj. EUR apmērā, tai skaitā tiešajiem maksājumiem 280 milj. EUR. Savukārt ieņēmumi no ES plānoti aptuveni 289 milj. EUR apmērā.

- *Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai* (ELFLA) ietvaros finansējums valsts budžetā 2019. gadam šobrīd tiek plānots aptuveni 197 milj. EUR apmērā. Savukārt ieņēmumi no ES plānoti aptuveni 177 milj. EUR apmērā.

- *Eiropas Jūrlietu un Zivsaimniecības fonda* (EJZF) ietvaros finansējums valsts budžetā 2019. gadam šobrīd tiek plānots aptuveni 33 milj. EUR apmērā. Savukārt ieņēmumi no ES plānoti aptuveni 29 milj. EUR apmērā, tai skaitā apmēram 3 milj. EUR kā EJZF kārtējais avansa maksājums,.

Gan izdevumi ES fondu atbalsta maksājumiem, gan arī ieņēmumi no ES var mainīties atkarībā no pieteikumiem ES fondu atbalsta maksājumiem, uzņemtajām saistībām un projektu izpildes gaitas.

3. kategorija „Drošība un pilsonība”

Plānots, ka Latvija turpinās piedalīties ES programmā „*Tiesiskums, vienlīdzības un pilsonība*”, piesakot projektus programmas ietvaros izsludinātajos projektu konkursos. Plānots, ka 2018. gadā tiks realizēts projekts “Taisnīguma atjaunošanas prakses darbā ar cietušajiem bērniem ieviešana” 6,2 tūkst. EUR apmērā, kur no EK tiks saņemts līdzfinansējums 5,1 tūkst. EUR apmērā. Tāpat programmas “*Tiesiskums*” ietvaros Latvija 2018. gadā plāno piedalīties projektā “Sadarbība starp ES dalībvalstīm, lai risinātu civillietas par bērnu prettiesisku aizvešanu vai aizturēšanu”. Datu valsts inspekcija 2019. gadā projekta “Vispārīgā datu aizsardzības regula – iespējas un atbildība mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU); tiesības un riski nepilngadīgām personām” ietvaros plāno apgūt 58,60 tūkst. EUR ES budžeta finansējuma.

ES programmas „*Eiropa pilsoņiem*” (2014-2020) pamatmērķis ir veidot aktīvu pilsonisko līdzdalību sabiedriskajos procesos. 2018. gada pirmajā uzsaukumā ir iesniegti 16 projektu pieteikumi no Latvijas. Papildus septembrī būs otrā uzsaukuma kārtā dažiem programmas apakšpasākumiem. 2018. gadā no Latvijas, kā vadošie partneri varētu tikt atbalstīti aptuveni 3 projekti ar kopējo atbalsta summu ap 150 tūkst. EUR. 2019. gadā plānots, ka no Latvijas, kā vadošie partneri, varētu tikt atbalstīti 4 projekti ar kopējo atbalsta summu – 200 tūkst. EUR.

ES programma „*Radošā Eiropa*” (2014 – 2020) paredz atbalstu kultūras, radošo jomu un audiovizuālā sektora organizāciju un institūciju projektu īstenošanai. Programma iedalās divās apakšprogrammās – „*Kultūra*” un „*Media*”. Ņemot vērā līdzšinējos konkursu rezultātus, 2018. gadā apakšprogrammas „*Kultūra*” ietvaros jau ir atbalstīts viens projekts ar Latvijas organizācijas līdzdalību. Plānots, ka šogad vēl 5 organizācijas no Latvijas varētu būt dalībnieces projektos, ko atbalstījusi Eiropas Komisija. Apakšprogrammas „*Kultūra*” atbalstītajos projektos piedalās vairāku valstu organizācijas, tādēļ nav iespējams atsevišķi izdalīt Latvijas organizāciju saņemto finansējumu. Kopējais plānotais finansējuma apjoms projektiem, kuros kopā ar citu valstu organizācijām piedalās Latvijas kultūras organizācijas, varētu sasniegt 5 milj. EUR. 2019. gadā apakšprogrammas “*Kultūra*” ietvaros varētu tikt atbalstīti 6 projekti ar Latvijas organizāciju līdzdalību par aptuveni 5 milj. EUR. Apakšprogrammas „*Media*”

ietvaros 2018.gadā jau ir atbalstīti 5 Latvijas projekti, piesaistot finansējumu 50,6 tūkst. EUR apmērā. 2019. gadā varētu tikt atbalstīti 10 – 12 projekti ar kopējo piesaistīto finansējumu 350 tūkst. EUR apmērā.

No 2014.gada līdz 2020.gadam *iekšlietu jomā ir spēkā ES fondi – Iekšējās drošības fonds (IDF) un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds (PMIF)*. Iekšējās drošības fonds ir sadalīts 2 finanšu rīkos – Iekšējās drošības fonds – robežas/vīza un Iekšējās drošības fonds – policijas sadarbība.

2018.gadā fondu ietvaros EK piešķiramais finansējums Latvijai ir 15,1 milj. EUR, no tā IDF-robežas/vīza ietvaros 10,8 milj. EUR, IDF-policijas sadarbība ietvaros 2,4 milj. EUR un PMIF ietvaros 1,9 milj. EUR. Savukārt 2019.gadā fondu ietvaros EK piešķiramais finansējums Latvijai ir 6,9 milj. EUR, no tā IDF-robežas/vīza ietvaros 2,3 milj. EUR, IDF-policijas sadarbība ietvaros 2,4 milj. EUR un PMIF ietvaros 2,2 EUR.

2018.gadā fondu ietvaros EK piešķiramais finansējums tiks palielināts, jo 2018.gadā EK piešķirs papildus finansējumu Iekšējās drošības fonda – robežas/vīza finanšu instrumentam (6,9 milj. EUR).

2018.gadā Latvijas pieprasītais maksājums par 2017.gada finanšu gadu ir 9,09 milj. EUR, no tā IDF-robežas/vīza ietvaros 2,9 milj. EUR, IDF-policijas sadarbība ietvaros 2.59 milj. EUR, PMIF ietvaros (t.sk. par PMIF Pārvietošanas/Pārcelšanas programmu) 3,6 milj. EUR.

No īstenošanas uzsākšanas līdz 2018.gada 31.decembrim Latvija IDF un PMIF regulāro projektu ietvaros plāno apgūt aptuveni 21 milj. EUR, no tā ES finansējums veidotu aptuveni 16 milj. EUR.

2019.gadā Latvijas plānotais pieprasāmais maksājums būs 13,83 milj. EUR apmērā, no tā IDF-robežas/vīza ietvaros aptuveni 4,87 milj. EUR, IDF-policijas sadarbība ietvaros aptuveni 6,2 milj. EUR un PMIF ietvaros aptuveni 2,76 milj. EUR.

4.kategorija „Globālā Eiropa”

Latvijas valsts institūcijas un ministriju padotības iestādes ik gadus aktīvi izmanto iespējas, ko piedāvā sadarbības instrumenti ar ES partnervalstīm. Visaktīvāk Latvijas eksperti iesaistās programmās, kuras finansē *ENI* un *IPA*, iesaistoties *Twinning* un *TAIEX* programmās (*Twinning* programmas pamatideja ir stiprināt pārvaldes institūciju sadarbību ES dalībvalstu, kandidātvalstu un kaimiņvalstu starpā; *TAIEX* darbības mērķis ir palīdzēt valstīm likumdošanas saskaņošanas, piemērošanas un ieviešanas jautājumos).

Ietekme uz budžetu

ES gadskārtējam budžetam ir tieša ietekme uz Latvijas nacionālo budžetu, jo, balstoties uz ES budžeta MA apjomu, tiek noteikts Latvijas pašu resursu iemaksu apjoms ES budžetā. Tā kā ES BP 2019.gadam pagaidām ir tikai projekts, kas budžeta procedūras gaitā vēl mainīsies, tad ietekmi uz Latvijas budžetu pagaidām var noteikt vien indikatīvi.

EK ES BP 2019.gadam kopējais MA apjoms veido 148 675,5 milj. EUR, tai skaitā 1 311,2 milj. EUR MA, kas izriet no īpašo instrumentu izmantošanas (899,7 milj. EUR Elastības instrumentam, 351,5 milj. EUR Rezervei palīdzībai ārkārtas gadījumos, 10,0 milj. EUR Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondam, 50,0 milj. EUR ES Solidaritātes fondam). Šo ES budžeta izdevumu nodrošināšanai nepieciešamās **Latvijas iemaksas 2019.gadā indikatīvi varētu būt aptuveni 287,8 milj. EUR.**

ES 2019.gada BP MA mainoties par 1 mljrd. EUR, Latvijas iemaksas attiecīgi palielināsies vai samazināsies par aptuveni 1,8 milj. EUR.

3. Latvijas Republikas pozīcija

Latvijas saņemtais līdzekļu apjoms no ES 2019.gada budžeta ir atkarīgs no dažādu fondu un programmu apgūšanas sekmīguma un ātruma. Tādēļ ir jādara viss iespējamais, lai sagatavotu kvalitatīvus projektus un kvalificētos šīm programmām.

Latvija uzskata, ka EK iesniegtais budžeta projekts ietver līdzsvarotu pieeju gan attiecībā uz tradicionālo politiku finansēšanu, gan izdevumiem jauno izaicinājumu risināšanai.

Attiecībā uz **AK izstāšanās ietekmi, novērtējam panākto rezultātu**, kas izriet no AK un ES kopīgās vienošanās, un izprotam AK daļību 2019.gada ES vispārējā budžeta finansēšanā un attiecīga finansējuma saņemšanu no tā. Vienlaikus, Latvijas interesēs ir saprotama pašu resursu **iemaksu prognozējamība**, līdz ar to vēlamies skaidrību par AK iemaksu grafiku, kuram AK sekos un veiks attiecīgus maksājumus vispārējā budžetā.

Vienojoties un apstiprinot **Padomes nostāju, Latvija atbalsta racionālu rezervju apjoma noteikšanu** nākamā finanšu gada budžetā, kuru izmantot ārkārtas situācijās, ja ir nepieciešams tūlītējs finansiāls atbalsts. Līdz ar to **neatbalstām pārmērīgus darbības apropriāciju samazinājumus**, jo finansējumam ir jāatbilst reālajām vajadzībām un programmu ieviešanas tempam. Uzskatām, ka maksājumu rezerve jau budžeta projekta iesniegšanas brīdī ir pietiekama, lai 2019.gadā mobilizēt līdzekļus ārkārtas situācijās, tādēļ uzsveram, ka diskutējot par Padomes nostāju, kopējais maksājumu apropriāciju samazinājums nav pieļaujams.

ES BP 2019.gadam Latvijas prioritātes ir:

- Atbilstošs finansējums 1b izdevumu kategorijai, jo sakarā ar **Kohēzijas politikas** 2014.-2020.g. programmu realizācijas tempa pieaugumu ir prognozējama aizvien pieaugoša maksājumu pieprasījumu iesniegšana.
- Ņemot vērā lauksaimniecības nozares paaugstināto uzņēmību pret tirgus satricinājumiem, jāieplāno pietiekams finansējuma apmērs **Kopējo lauksaimniecības politiku** finansējošiem instrumentiem, lai izvairītos no finansējuma iztrūkuma, it sevišķi pasākumiem, kas mērķēti esošo un iespējamo krīžu seku mazināšanai vai likvidēšanai. *Vienlaicīgi jāuzsver, ka aktuālākā informācija par faktiskajām vajadzībām lauksaimniecības nozarē (pārsvarā tiešmaksājumus, zvejas līgumu un tirgus pasākumu kontekstā) tiks precizēta šī gada rudenī, noslēdzoties lauksaimniecības finanšu gadam, kā rezultātā EK iesniegs grozījumu vēstuli BP un galīgais budžets nākamajam gadam tiks apstiprināts ņemot vērā reālās vajadzības lauksaimniecības nozarē.*
- **Ārējās darbības un drošības jomā** Latvijai ir svarīgi turpināt attiecīgu līdzekļu ieplānošanu Eiropas kaimiņattiecību instrumentam (ENI), kā arī ārējo robežu aizsardzības un pārvaldības pasākumiem. Tāpat atbalstāma ir līdzekļu ieplānošana aizsardzības pētījumu jomā.

Latvija turpina uzsvērt šobrīd pastāvošos dezinformācijas draudus, tādēļ aicinām stiprināt Eiropas Ārējās darbības dienesta **stratēģiskās komunikācijas** spējas, nodrošinot uzdevumu veikšanai nepieciešamos cilvēkresursus un attiecīgu finansējumu. Īpaši uzsveram *EAST StratCom Task Force* lomu un stiprināšanas nepieciešamību. Vienlaikus izprotam, ka stratēģiskā komunikācija jānodrošina arī Rietumbalkānu un Dienvidu virzienā.

Lai arī šobrīd ES institūcijām aizvien vairāk tiek piešķirtas papildus funkcijas un apstākļi rada papildus administratīvos izdevumus, uzskatām, ka **administratīvo izdevumu jomā arī turpmāk racionāli jāizmanto resursi**, meklējot pārdales iespējas, jo īpaši tādiem izdevumiem, kuri neskar atalgojumu. Nebūtu atbalstāmi tālāki Padomes budžeta samazinājumi, piemēram, delegātu ceļa un tulkošanas izdevumiem.

Attiecībā uz resursu iekļaušanu budžetā jaunām iniciatīvām un programmām, kuru normatīvie akti vēl nav apstiprināti, uzskatām, ka atbilstošāk ir sagaidīt vienošanos un vēlākā stadijā ar grozījumu vēstuli budžeta procedūras laikā vai arī atbilstošiem budžeta grozījumiem 2019.gada budžetā iestrādāt līdzekļus šo iniciatīvu finansēšanai.

Īpašas Latvijas Republikas intereses

-
4. Citu ES dalībvalstu viedokļi
<p>EK BP 2019.gadam izskatīšana ir uzsākta Budžeta komitejas līmenī š.g. 25.maija sanāksmē. Šobrīd DV vairākās sanāksmēs sniegušas sākotnējos komentārus par budžeta izdevumu kategorijām.</p> <p>Dalībvalstu sākotnējās nostājas atsevišķos jautājumos ir nemainīgas gadu no gada. Vācija, Zviedrija, Nīderlande, Dānija, Somija, Austrija, Francija, Apvienotā Karaliste norādīja, ka pieļauj 2019.gada ES vispārējā budžeta pieaugumu salīdzinājumā ar 2018.gada budžetu tikai par 1%. Tādēļ uzskata, ka budžetā vēl ir nepieciešami samazinājumi un lielākas rezerves. Šīs valstis aicina Austrijas prezidentūru nākt klajā ar kompromisa priekšlikumu ar būtiskākiem apropriāciju samazinājumiem.</p> <p>Savukārt tādas valstis kā Ungārija, Polija, Čehija, Latvija, Lietuva, Igaunija, Slovākija, Slovēnija, Rumānija, Bulgārija, Horvātija, norādīja, ka nenovērtējot reālās vajadzības un matemātiski veicot samazinājumus budžetā konstanti tiek apdraudēta budžeta ieviešanas kapacitāte. Turklāt, ņemot vērā programmu ieviešanas tempu kāpumu, kā arī reālās nozaru vajadzības, budžetā ir jāparedz pietiekams maksājumu apmērs. Polija, Ungārija, Čehija norāda, ka kopējais maksājumu apropriāciju līmenis iepretim EK piedāvājumam būtu vēl jāpalielina.</p> <p>Vairākas valstis, t.sk. Polija, Itālija, Ungārija, Lietuva, Latvija, Čehija, norāda, ka nav pamatojuma iekļaut finansējumu tām iniciatīvām, par kurām nav gala vienošanās. Tādā veidā pēc būtības tiek apiets likumdošanas process, jo lēmējinstiucijas var nolemt piešķirt citu finansējumu iepretim tam, ko ir piedāvājusi EK.</p> <p>Kā ierasts vienojošais elements ikgadējā budžeta diskusijās visām dalībvalstīm ir nostāja attiecībā uz administratīvajiem izdevumiem, jo DV uzskata, ka šie izdevumi nevar tikt pārvērtēti un būt svarīgāki par darbības izdevumiem. Tādas valstis kā Zviedrija un Francija jo īpaši uzsver nepieciešamību veikt horizontālu izdevumu samazināšanu tām līnijām, kuras neskar amatpersonu atalgojumu.</p> <p>Par Stratēģiskās komunikācijas nozīmi un, jo īpaši svarīgo Stratēģiskās komunikācijas Austrumu virzienu izteicās arī Čehija, Lietuva, Igaunija, un Horvātija (par Rietumbalkānu virzienu).</p>
5. ES institūciju viedokļi
<p>EK uzskata, ka BP 2019.gadam ir līdzsvarots un visas aktualitātes, kā arī vajadzības ir ņemtas vērā, veidojot kopbudžetu. EK uzskata, ka budžeta projektā ir nepieciešams iekļaut tos tiesību aktus, kuri ir apstiprināšanas stadijā un par kuriem panākot vienošanos, radīsies finansiālā ietekme, kuru uzreiz jāparedz nākamā gada budžeta projektā.</p>
6. Saskaņošana
Visas nozaru ministrijas.
Atšķirīgie viedokļi
—
7. Saskaņošana ar Saeimas Eiropas lietu komisiju
20.06.2018.
8. Konsultācijas ar biedrībām un nodibinājumiem, pašvaldību un sociālo partneru organizācijām

Nosūtīts saskaņošanai Latvijas Darba devēju konfederācijai, Nacionālai trīspusējās sadarbības padomei, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībai, Pārresoru koordinācijas centram.

Latvijas Republikas nacionālās pozīcijas arhīva numurs Ārlietu ministrijā _____

Finanšu ministres vietā
Ministru prezidents

M. Kučinskis

Bronka
67083948, Liene.Bronka@fm.gov.lv

Ierobežotas pieejamības informācija NAV KLASIFICĒTS

Pielikums Pozīcijai Nr.1 par Eiropas Savienības 2019.gada budžeta projektu

Izdevumu kategorijas	2018.gada budžets (1)		EK BP 2019		Atšķirība EK 2019-2018		% atšķirība EK 2019/2018	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA	SA	MA
	Milj. EUR		Milj. EUR		Milj. EUR		Milj. EUR	
1. Gudra un iekļaujoša izaugsme kopā:	77 533,7	66 624,5	79 973,4	67 517,9	2 439,7	893,5	3,1%	1,3%
tostarp saskaņā ar Vispārējo rezervi saistībām	1 113,7		233,3					
<i>Rezerve</i>	0,0		222,0					
1.a Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai	22 001,5	20 097,2	22 860,0	20 467,2	858,5	370,0	3,9%	1,8%
tostarp saskaņā ar Vispārējo rezervi saistībām	762,5		0,0					
<i>Rezerve</i>	0,0		222,0					
1.b Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	55 532,2	46 527,3	57 113,4	47 050,8	1 581,2	523,5	2,8%	1,1%
tostarp saskaņā ar Elastības instrumentu	0,0		38,1					
tostarp saskaņā ar Vispārējo rezervi saistībām	351,2		233,3					
<i>Rezerve</i>	0,0		0,0					
2. Ilgtspējīga izaugsme - dabas resursi:	59 285,3	56 083,8	59 999,1	57 790,4	713,8	1 706,6	1,2%	3,0%
<i>Rezerve</i>	981,7		344,9		815,3			
No tiem: Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF) – ar tīru saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	43 234,5	43 188,7	43 613,43	43 537,9	378,9	349,2	0,9%	0,8%
3. Drošība un pilsonība:	3 493,2	2 980,7	3 728,5	3 486,4	235,3	505,7	6,7%	17,0%
tostarp saskaņā ar Elastības instrumentu	837,2		927,5					
<i>Rezerve</i>	0,0		0,0					
4. Globālā Eiropa:	10 068,8	8 906,1	11 384,2	9 508,4	1 315,3	602,3	13,1%	6,8%
tostarp saskaņā ar Vispārējo rezervi saistībām	243,8		1 116,2					
<i>Rezerve</i>	0,0		0,0					
5. Administrācija:	9 665,5	9 666,3	9 956,9	9 960,9	291,4	294,4	3,0%	3,0%
tostarp saskaņā ar Neparedzēto izdevumu rezerves kompensēšanu	-318,0		-253,9					
<i>Rezerve</i>	362,5		575,2					
KOPĀ	160 046,6	144 261,4	165 042,1	148 264,0	4 995,5	4 002,6	3,1%	2,8%
tostarp saskaņā ar Elastības instrumentu	837,2	678,3	965,6	899,7				
tostarp saskaņā ar Vispārējo rezervi saistībām	1 357,5		1 349,5					
Tostarp saskaņā ar Neparedzēto izdevumu rezerves kompensēšanu	-318,0	0,0	-253,9	0,0				
<i>Rezerve (2)</i>	1 344,2	10 982,0	1 142,1	19 344,7				
citi īpašie instrumenti (3)	664,5	517,2	577,2	411,5	-87,3	-105,7	-13,1%	-20,4%
KOPAPJOMS	160 711,2	144 778,6	165 619,4	148 675,5	4 908,2	3 896,8	3,1%	2,7%
Apropriācijas izteiktas procentuāli no NKI (4)	1,02%	0,92%	1,00%	0,90%				

(1) 2018.gada budžetā ir ietverti budžeta grozījumi Nr.1 un budžeta grozījumu projekti Nr.2 un Nr.3.

(2) DFS tehniskajā korekcijā (COM(2018) 282), kura apstiprināta 2018.gada 23.maijā, EK ir izmantojusi maksājumu vispārējo rezervi (GMP), kura veidojas no starpības starp 2017.gada budžeta izpildītajām maksājumu apropriācijām un attiecīgā gada maksimālajiem maksājumu griestiem, lai palielināt vispārējos maksājumu griestus 2019. un 2020.gadam attiecīgi par 7 474 milj. EUR un 9 795 milj. EUR.

(3) Budžeta projekts ir veidots, balstoties uz NKI prognozēm, kuras atjaunotas saskaņā ar DFS tehnisko korekciju (COM(2018) 282), kura apstiprināta 2018.gada 23.maijā.

(4) Citi īpašie instrumenti ietver Rezervi palīdzībai ārkārtas gadījumos (EAR), Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu (EGF) un Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (ESSF). Attiecīgās apropriācijas tiek aprēķinātas ārpus daudzgadu finanšu shēmā (DFS) noteiktajiem griestiem, lai aprēķinātu atbilstošas rezerves. Tas attiecas arī uz Elastības instrumenta apropriācijām.

Finanšu ministres vietā

Ministru prezidents

M. Kučinskis

FMpoz_BP2019_180618